

Plaatselijke aanduiding bouwhistoriemonument

Papengas 7

Aanwijzingsbesluit

n.t.b

ID-code

2844

Redegevende omschrijving van het bouwhistoriemonument

KORTE BOUWGESCHIEDENIS

Het pand gelegen aan Papengas 7 vormde oorspronkelijk één pand samen met Papengas 9. Het pand maakt deel uit van het huidige Glashuiskwartier. De Papengas is een zijstraat van de Lange Hezelstraat. De bebouwing op deze plaats is ontstaan in de vroege middeleeuwen. In deze periode was de Lange Hezelstraat, die het tracé van een Romeinse weg volgde, de centrale as van de stad.

Tijdens de stadsbrand van 1534 brandde het grootste deel van de toenmalige houten huizen aan de Papengas af. Bij archeologisch onderzoek is de brandlaag die de stadsbrand in de ondergrond van dit pand achterliet nog teruggevonden. Na de stadsbrand werden de panden weer opgebouwd. Ook Papengas 7, toen nog een pand samen met Papengas 9, werd in deze tijd gebouwd.

Papengas 7-9 was een eenlaags gebouw onder een zadeldak evenwijdig aan de straat. Op de plaats waar nu Papengas 5 staat was geen bebouwing aanwezig en de huidige scheidingsmuur was toen de buitenmuur van Papengas 7-9. Het gebouw had een topgevel met vlechtwerk en had een hijsopening. Hieruit kan worden afgeleid dat het waarschijnlijk ging om een pakhuis. Waarschijnlijk is ook de kleine provisiekelder met ribloze kruisgewelven afkomstig uit het tweede kwart van de 16^e eeuw. Ook de fundering is in deze bouwphase ontstaan en deze bestaat uit poeren van mergel en bakstenen spaarbogen.

In de 18^e of vroege 19^e eeuw werden de twee woningen gesplitst. Dit is te zien op de eerste kadastrale kaart uit 1830, waarop al te zien is dat het twee woningen zijn. Bijzonder is dat in de scheidingsmuur geen kalkspecie maar leem gebruikt is. Oorspronkelijk had deze muur geen fundering.

De huidige vorm is ontstaan na een brand in 1904. Op de bouwtekeningen uit 1906/1907 is te zien dat de gehele voorgevel, balklagen en de kapconstructie opnieuw zijn opgetrokken. Tijdens die verbouwing kreeg de voorgevel een dubbel venster op de plaats van de huidige magazijndeuren. Waarschijnlijk zijn er toen ook twee bouwlagen bovenop geplaatst. De kapconstructie werd vervangen door een plat dak met een schild aan de voorzijde. Wel zijn de gemene muren en de achtergevel behouden tijdens deze verbouwing.

In de 19^e of 20^e eeuw zijn beide panden herbestemd tot magazijn. Hiervoor zijn er magazijndeuren in de voorgevel geplaatst. Na de Tweede Wereldoorlog raakte het gebouw in verval en in 2000 werd het gebouw hersteld, wat neerkwam op bijna gehele vernieuwing. De gevels werden schoongemaakt en opnieuw gevoegd en er kwamen nieuwe kozijnen, ramen, deuren en gootlijsten. Bij de vernieuwing is de indeling van de voorgevel uit de 19^e of 20^e eeuw aangehouden.

OMSCHRIJVING VAN HET BOUWHISTORIEMONUMENT

Een bezoek aan het interieur van het pand was niet mogelijk. Deze informatie is gebaseerd op een bezoek aan de buitenkant en de bouwhistorische verkenning uit 2002. Het pand is ontstaan in de 16^e of 17^e eeuw. Mogelijk is er een deel van de fundering van mergelstenen kolommen en bakstenen segmentbogen uit de bouwperiode bewaard gebleven. Onder het pand is mogelijk nog een

Vervolgvel

1

provisiekeldertje met ribloze kruisgewelven aanwezig. In de achtergevel zijn mogelijk nog fragmenten van het oorspronkelijk metselwerk uit de 16^e of 17^e eeuw aanwezig.

In de dwarsmuur tussen Papengas 5 en 7 is de oude topgevel van het eenlaags pand op Papengas 7-9 bewaard gebleven. Deze bestaat uit een restant van de entree op de begane grond met een gedeelte van een sponning en een dubbele segmentboog, een segmentboogvormige hijsopening in de top van de gevel voorzien van steensponning met duimblokken en nog één zichtbare vlechting van de oude geveltop.

De woningscheidende muur tussen 7 en 9 stamt uit de 18e of vroege 19e eeuw. Hiervoor is geen kalkspecie maar leem gebruikt voor het metselwerk. De fundatie van deze muur stamt uit 2000/2002. De voorgevel met metselwerk stamt uit 1907. Het voegwerk, de kozijnen, de ramen, de deuren en de gootlijsten stammen uit 2000/2002. Hierbij is de verdeling van de gevel uit 1971 met smalle magazijndeuren aangehouden.

WAARDERING

Papengas 9 heeft stedenbouwkundige waarde door de parcellering ontstaan in de 16^e of 17^e eeuw en later aangepast in twee percelen in de 18^e of 19^e eeuw. Deze parcellering is onderdeel van de historische stadsstructuur.

Het pand heeft bouwhistorische waarde vanwege de nog deels aanwezige buitenmuur uit de 16^e of 17^e eeuw, die nu dient als scheidingsmuur tussen Papengas 5 en 7. Daarnaast heeft het pand bouwhistorische waarde vanwege de verwachting dat er nog een provisiekeldeertje uit de 16^e of 17^e eeuw aanwezig is, dat er fragmenten van het oude metselwerk uit de 16^e of 17^e eeuw aanwezig zijn in de achtergevel en dat de woningscheidende muur tussen Papengas 7 en 9 uit de 18^e of vroeg 19^e eeuw nog aanwezig is. Deze verwachting is gebaseerd op de bouwhistorische verkenning uit 2002.

Bronnen:

Ronald Glaudemans, *Verborgen verleden*, Een groot middeleeuws dwarshuis aan de Lange Hezelstraat, p. 44-55, 2004, Utrecht: p/a Stichting Matrijs.

J.A. van der Hoeve, *Bouwhistorische verkenning, Papengas 5, 7 en 9, Nijmegen*. 23 juli 2002.

<https://www.huisvandenijmeegsegeschiedenis.nl/info/Papengas>

Kadastrale tenaamstelling	23 januari 2023
Kadastrale aanduiding	NMG00
Gemeente:	Nijmegen
Sectie:	C
Nummer(s):	2033

foto's op vervolgblad

Vervolgvel
2

Perceel Papengas 7 oranje (Bron: Streetsmart).

Vervolgvel
3

Voorgevel Papengas 7 (links) en Papengas 9 (rechts).

Vervolgvel
4

Achtergevel Papengas 7 (rechts) en Papengas 9 (links) in 2002.

Vervolgvel
5

Fundering zuidwesthoek Papengas 7, 2002.

Vervolgvel
6

